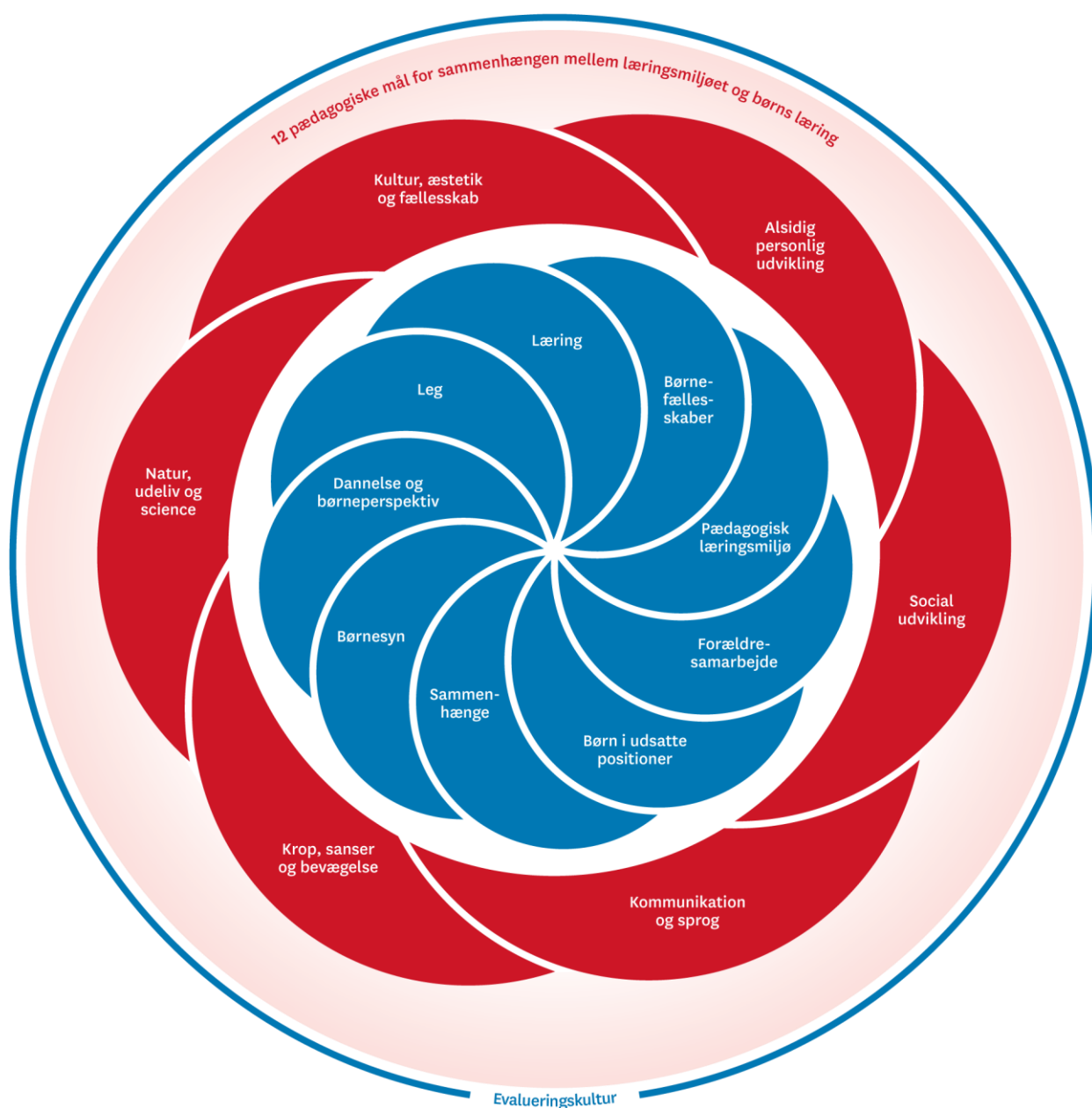

Pædagogisk læreplan for Starup Børnehus Forår 2020.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse

Hvem er vi?

Starup Børnehus, er en fælles institution, beliggende i en mindre by - forstad til Haderslev. Starup Børnehus består af institutioner, som er beliggende på to matrikler. Grønnebakken ligger på Olufskærvej, tæt på marker og skole. Troldehaven ligger i et villakvarter, tæt på skov og å.

Fælles leder i Starup Børnehus er Jette Høier Møller.

Jette arbejder tæt sammen med to daglige pædagogiske ledere. I Grønnebakken er det Pia Skoven og i Troldehaven er det Mette Bøgh Nissen.

Afdeling Grønnebakken er en aldersintegreret 0-6 års institution, opdelt i vuggestue og børnehave. Afdeling Troldehaven er en 3-6 års institution.

Mission, vision og værdier for Starup Børnehus, er styrende for hele vores organisations lærings- og udviklingsforståelse.

Mission: Børnene skal blive *livsduelige* i en kompleks verden, både i forhold til sig selv og andre. Alle børn har ret til et godt liv.

Vores vision er, at alle børn og voksne i Starup Børnehus inkluderes i og omkring et forpligtende fællesskab, hvor nøgleordene - **værdierne** er; *Trivsel, Tillid, Tryghed, Anerkendelse, Udvikling, Leg og Læring.*

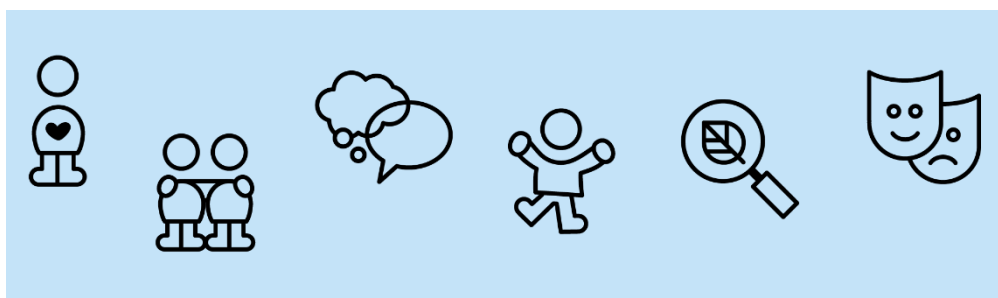
Vores pædagogiske profil og opgave, er at skabe de bedst mulige lege- og læringsmiljøer, der understøtter, at alle børn har mulighed for deltagelse i fællesskaber og at udvikle barnet – fra hvor barnet er. Vi har stor opmærksomhed på, at personalet er en stor del af læringsmiljøet, og at inddrage børnenes perspektiv.

I vores pædagogiske arbejde, arbejder vi målrettet med og ud fra den nye styrkede læreplan. Vi arbejder med børnesyn, dannelse og børneperspektiver. Med leg, læring og børnefællesskaber. Vi etablerer og anvender pædagogiske læringsmiljøer, med mulighed for trivsel, udvikling og dannelse. Vi har fokus på børn i udsatte positioner, og at børn i udfordringer inkluderes i fællesskabet, så de trives og udvikles. Vi samarbejder med forældrene om det enkelte barns læring og udvikling - via dialog og involvering skaber vi sammen et trygt fundament for barnet. Vi inddrager frivillige, forældre og bedsteforældre, i det omfang, det er muligt. Vi har fokus på sammenhæng fra dagpleje/vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole. At være en del af lokalsamfundet er vigtigt for os, og vi deltager gerne i arrangementer udenfor institutionerne.

Grundstenen i vores arbejde er relations- og ressourcerorienteret pædagogik (ICDP - International Child Development Program), med fokus på den anerkendende tilgang til arbejdet med børnene for at fremme trivsel, udvikling og læring.

De fysiske rammer er løbende blevet opgraderet. Der arbejdes kontinuerligt med indretning af læringsrum / miljø, og fokus er at skabe en god atmosfære, som øger vilkårene for børnenes udvikling.

Personalesammensætningen i Starup Børnehus består af uddannede pædagoger, pædagogmedhjælpere, studerende og øvrige ansatte.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Ud fra vores **børnesyn** er det at være barn en værdi i sig selv. Alle børn ses som individuelle individer med forskellige kompetencer. Som voksne skal vi støtte og guide børnene i at udvikle disse. Alle børn har brug for omsorg, tillid, tryghed, forventninger og udfordringer fra en voksen. De voksne er ansvarlige for det pædagogiske læringsmiljø og sætter de rammer, hvor forskellige læringsrum kan opstå.

Børnene er medskabere af disse rammer, og derfor ses deres forskellige input som meget vigtige elementer i hverdagen.

I **Legen** opstår det vigtigste pædagogiske læringsrum, og hér skal vi som pædagoger kunne indgå både som medskabere, tilskuere, mæglere og guider.

Læring finder sted i alle hverdagens aktiviteter, både i de planlagte, de spontane, de rutinemæssige. Derfor er vores pædagogiske opgave at tænke læring ind i enhver situation - yderst vigtig, da læringen finder sted, også selvom vi ikke har tænkt over, HVILKEN læring dette er.

Børnefællesskaber er hér hvor barnet kan udvikle sig, øve sig i at være en del af et fællesskab, en medspiller, en modspiller, en kammerat mm. Det er også hér, barnet lærer sig selv at kende: Hvor går mine grænser, hvad kan jeg lide, hvad kan jeg ikke lide? Børnene udvikler sig ved at spejle sig i de øvrige børn og de i voksne, de omgås.

Som pædagoger har vi en vigtig rolle i f. t. børnenes **dannelse**. Dannelsen er den dybere læring, som "kombinerer" værdier i verden omkring barnet og barnets egen personlighed og viden. Dette bliver forankret i barnet som en slags rettesnor at følge i dets væren i verden: Hvad er rigtigt og forkert, hvordan opfører jeg mig hensynsfuldt, hvor skal jeg være kritisk, hvor kan jeg være med til at bestemme, og hvor skal jeg "rette mig ind"? Gennem læring opstår en **demokratisk** forståelse af at være betydningsfuld i verden og en del af noget større.

Arbejdet med dette afspejles i det daglige pædagogiske arbejde, hvor der arbejdes med sociale relationer børnene imellem, og hvor børnene i forskellige grader inddrages som medskabere. Børnene udfordres "passende" og skal føle sig meningsfulde i fællesskabet for at opbygge deltagelsesmuligheder.

Alle hverdagens pædagogiske aktiviteter skal tage afsæt i **børnenes perspektiv**, - tage udgangspunkt i børnenes interesser og oplevelser. Herved skaber vi den mest gunstige grobund for læring gennem/i pædagogiske rammer.

Vi sætter en pædagogisk ramme, f.eks. en cykeltur. Under cykelturen tager vi udgangspunkt i børnenes nysgerrighed, og et læringsmiljø udvikles. Vi taler med børnene om det, vi ser og hører på turen, og er der noget, der særligt fanger deres opmærksomhed, stopper vi gerne op og tager os tid til at se, at snakke om det og tage billeder af det. På den måde kan vi snakke videre og vise forældrene det, når vi kommer hjem. Hermed tager vi udgangspunkt i et børneperspektiv, hvor børnene er medbestemmende og *de* har værdi.

Vi støtter børnene i deres legerelationer ved at vejlede, udvide og give rum for leg. Vi observerer, sidder ved siden af eller deltager i legen. Herigennem gives der mulighed for at udvikle børnenes demokratiske dannelse, og vi opbygger et inkluderende børnefællesskab. Gennem forskellige situationer i løbet af hverdagen lærer børnene at vente på tur, glæde sig på andres vegne, vise andre opmærksomhed og være sammen om et fælles tredje. Det styrker dannelse og mulighed for at indgå i sunde fællesskaber.

Vi har fokus på mindre grupper i f.eks. garderoben, for at skabe et bedre grundlag for læring og opbygning af kompetencer til selvstændighed. Det giver mulighed for at støtte det enkelte barn i det forpligtende fællesskab, at vi kan skærpe et nærværende miljø og fordybe os i en mindre gruppe. Gennem en overordnet tydelig struktur i de pædagogiske rammer, skaber vi et større nærvær ved ikke at afbryde det igangværende.

Det, barnet kan selv, skal det selv! Gennem ansvar får barnet mod på at udfordre sig selv. Ved at lade børnene hjælpe hinanden, styrkes børnefællesskabet. Ved at gøre børnene deltagende i hverdagen, f.eks. omkring måltider, sætte madpakke på plads, sætte på rullebordet, m.m., giver vi barnet en følelse af at være betydningsfuldt i fællesskabet.

Forældreinddragelse er vigtigt, fordi vi gerne vil opnå et godt samspil og samarbejde med forældrene. Vi mener det er altafgørende for børnenes trivsel at skabe en rød tråd mellem hjemmet og institutionen, sådan at vi i fællesskab kan arbejde i samme retning omkring barnets udvikling. Vi vil gerne give forældrene et indblik i institutionen hverdag, og har ligeledes brug for forældrenes viden omkring barnet hjemmefra, så vi på denne måde kan tage udgangspunkt i hele barnet.

I forhold til dannelse ønsker vi et forældresamarbejde omkring at øve børnene i sociale kompetencer, såsom

- Rummelighed (lære om vores forskelligheder og at alle har betydning)
- Empati (lære om at sætte sig ind i, hvordan et andet menneske har det)
- Demokrati (medbestemmelse i forhold til fællesskabet)
- Leg og aktivitet (skabe læringsrum, hvor der er mulighed for fordybelse)

For at komme med et konkret eksempel, kunne det være, at når familien sidder ved aftensbordet, øver man i at vente på tur, skiftes til at have "taletid", lytter og viser interesse for hinanden. Her tydeliggøres, at alle er ligeværdige, samt alle har lige stor betydning i fællesskabet.

Vi vil gerne, at **forældreinddragelse** er en løbende formidling af pædagogiske overvejelser, som ligger bag de lege og aktiviteter, børnene deltager i. Disse pædagogiske overvejelser formidles til forældrene via praksisnære fortællinger fra børnenes hverdag. På denne måde tydeliggøres ikke bare **hvad** vi gør, men **hvorfor** vi gør det.

Formidlingen kan foregå på flere forskellige måder såsom,

- Mundtlig formidling af hverdagen hvor vi kobler de pædagogiske overvejelser på, konkrete situationer som børnene er en del af
- Dokumentation via billeder, videoer og tekst/tegninger på tavler.
- Formidling på Infoba
- Forældremøder og dialogbaserede forældresamtaler

Pædagogisk læringsmiljø

Da barnet opholder sig en stor del af dets hverdag i daginstitutionen, har denne tid stor betydning for barnets udvikling og dannelse. Der sker læring hele dagen, og det er derfor vigtigt, hvordan vi tilrettelægger de forskellige læringsmiljøer.

De pædagogiske læringsmiljøer skabes, når vi, det pædagogiske personale, organiserer og tilrettelægger de forskellige aktiviteter med henblik på at understøtte de 6 læreplanstemaer og fysisk stimulere børnenes udvikling, læring og dannelse.

Vi strukturerer den daglige praksis omkring de faste rutiner. Da de ligger fast hver dag, skal de børneinitierede aktiviteter, de spontane og de planlagte aktiviteter, arbejdes ind omkring disse. De rutineprægede aktiviteter, som eks. Spisesituationer – frokost/frugt, tøj af/på i garderoben, er skelettet, som de pædagogiske læringsmiljøer bygges op omkring.

Vi tilrettelægger og indretter pædagogiske læringsmiljøer, der medtænker børnenes perspektiv og deltagelse, herunder inddragelse af børn i udsatte positioner. Vi lægger vægt på nærvær og fordybelse, så børnenes deltagelse og engagement fremmes.

Det gør vi ved eks. at benytte os af en aktionslæringsmodel, hvor vi undres, indsamler viden, iværksætter aktioner, iagttager, har samtaler og evalueringer, så vi hele tiden kan justere os ift. den pågældende børnegruppe.

Vi har fokus på, hvordan vi skaber fysiske, stimulerende og udviklende læringsmiljøer, der indbyder til leg. Vi koder læringsmiljøerne, så det er synligt for børnene, hvad der inviteres til i det pågældende område. Vores fysiske læringsmiljøer skal tilpasses den enkelte børnegruppe. Har vi f.eks. en børnegruppe, der ikke leger med togbane, følger vi børnenes initiativ og udskifter toghjørnet med f.eks. legoklodser, hvis det er dét, børnene er optaget af.

Vi er som *tillidsgivende* omsorgsgivende og nære voksne med til at understøtte det udviklende pædagogiske læringsmiljø omkring og med børnene – **vi** er også læringsmiljøet.

Samarbejde med forældre om børns læring

Åbenhed og tillid.

Vi bestræber os på tydelig kommunikation mellem institution og hjem, hvor gensidig åbenhed omkring barnets dagligdag er relevant i forhold til trivsel og udvikling. Alt, lige fra om barnet har haft en dårlig nat, lider af allergi eller at personalet eller forældrene har en bekymring ift. barnets trivsel, er relevant. Vi lægger vægt på, at der skabes en rød tråd fra institution til hjem og prioriterer derfor en åben dialog, hvor forældre har mulighed for at give os et billede af dagligdagen i hjemmet. Alle oplysninger skal behandles med respekt, og der handles ud fra den viden, man har. Forældrene kan forvente reflekterende overvejelser om barnets udvikling og trivsel. Vi ønsker fokus på små dagligdagshistorier mellem hjem og institution til støtte for f.eks. barnets sproglige udvikling eller evne til at indgå i sociale relationer med de andre børn. For at sikre, at gode beskrivelser af vores dagligdag når ud til alle forældre, benytter vi os af plakater, collage, film og billeder i opslag på Infoba, hvor vi beskriver vores faglige arbejde ud fra barnets perspektiv.

Tværfagligt samarbejde.

Vi er bevidste om vores vejledende rolle og om, at behovet kan variere fra forældre til forældre. Vi gør brug af eksterne samarbejdspartnere som f.eks. talepædagog, sundhedspleje, fysioterapeut mm. Som noget nyt har Haderslev Kommune valgt at gøre brug af praksisvejledere, der kan give os-god faglig sparring, er deltagende på stuerne, og i samarbejde med personalet er med til at støtte og udvikle læringsmiljøerne i institutionen.

Arrangementer i institutionen.

For at skabe et godt fællesskab mellem hjem og institution har vi arrangementer som forældremøde, julehygge, dialogsamtaler, infomøder, arbejdsdag mm.

På forældremøder er vi præcise og beskrivende i vores budskaber og lydhøre for forældres input. Vi deler fokuspunkter og samarbejder om konkrete tiltag.

Børn i udsatte positioner

Vi vil skabe et pædagogisk læringsmiljø, som tager højde for børnenes forskelligheder, deres individuelle udvikling og som skaber tryghed for børnene i stabile omgivelser.

Alle kan – og skal – være en del af fællesskabet på trods af forskelligheder, og vi vil hjælpe barnet med at føle sig betydningsfuldt i fællesskabet. De skal støttes og guides til at kunne mestre sociale relationer, og vi skal bestræbe os på, at de krav og læringsrum, børnene møder, svarer til barnets ressourcer og kompetencer. Det pædagogiske personale er opmærksomt på at anvende ICDP og har fokus på barnets positive kompetencer og understøtte dem. Herved kan vi medvirke til at påvirke barnets syn på sig selv og børnegruppens opfattelse af barnet i en positiv retning.

Vi vil forebygge uhensigtsmæssige situationer og stille realistiske krav til det enkelte barn.

Basale og grundlæggende behov såsom nærvær, tryghed, omsorg, søvn og mad er vigtige for at skabe fundament for udvikling og læring. Disse behov vil i trygge rammer være med til at fremme børnenes trivsel.

Vi er opmærksomme på, at barnet er i en proces og kan være udfordret og i udfordringer. Vi skal lære at se og forstå barnet og de eventuelle udfordringer det har. Vi er ligeledes opmærksomme på ikke at stigmatisere barnet på trods af udfordringer, men have og opleve en positiv tilgang og en ligeværdig relation.

Forældreinddragelse og forældresamarbejde er vigtigt for at skabe en forudsigelig hverdag for barnet med plads til udvikling og trivsel. Hermed skabes en fælles forståelse, som hjælper barnet med at agere i de to forskellige arenaer hjem og institution. Barnet oplever derved en sammenhæng, som kan gøre hverdagen mere overskuelig.

Derudover arbejdes tæt sammen med forskellige tværfaglige samarbejdspartnere, blandt andet praksisvejledere. Praksisvejlederne kommer i institutionen, og i samarbejde med personalet ser de på børnegruppen og læringsmiljøet. De kan guide personalet og give pædagogiske forslag til, hvordan man kan ændre på praksis f.eks. garderoben som læringsrum, så alle børn tilgodeses i forhold til forskellige behov.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Målet er et sammenhængende børneliv fra børnehaven til skolen. Det handler om, at personalet fra henholdsvis børnehave og skole udvider kendskabet til hinandens praksis. Dette kendskab omsættes, så børnene kan opleve en genkendelighed, og skolen har mulighed for videreudvikling af det, børnene kommer fra.

I en periode før barnet rykker fra børnehave til skole, arbejder vi målrettet med **brobygning** og i at skabe en rød tråd i børnenes udvikling og dannelse - fra børnehavelivets læringsmiljøer til skolens.

Der etableres gensidige besøgsordninger, hvor børnene stifter bekendtskab med kommende kammerater, lærere/pædagoger og omgivelser i såvel skole som SFO. Børnene får herved kendskab til de nye fysiske rammer og hvordan man agerer i disse. Dette udbygger ligeledes fagpersonernes mulighed for at observere og handle inden for hinandens pædagogiske praksis, så børnene oplever tryghed i overgangen.

Institutionens personale bestræber sig på at skabe læringsmiljøer, hvori der opleves genkendelighed ved overgangen til skolen - **overgangsmarkører**.
Overgangsmarkører kan være:

- Fælles kalender, som er ens i daginstitutioner og i børnehaveklassen.
- Skriveunderlag som børnene får når de starter i skole, som de selv har lavet, fx tegninger af "mig selv og min familie".
- Kasse med genkendelige effekter, fx "Fri for mobberi"- bamse, spil, sange mm.

Børneuniverset udvikler fælles strategier for den pædagogiske praksis og skaber fælles læringsmiljøer afdelingerne imellem:

Den pædagogiske afdelingsleder fra skolen kommer på besøg i børnehaven og får kendskab til børnegruppen. Vedkommende bidrager/sparrer ift. til børnenes trivsel og udvikling. Vi har samarbejde med musikskolen, hvor en musikleærer kom i institutionen og lavede et sammenhængende matemusikforløb med børnene. De lærer om musikalfabet, sange og rytme. I forbindelse med de gensidige besøg bliver samme matemusikforløb gentaget i børnehaveklasserne.

De to børnehaveafdelinger har arrangeret bådage på skolens naturlegeplads, gensidige besøg og fælles udflugter. Derigennem støttes der op omkring relationer. I brobygningsperioden inviteres forældrene på besøg i skole og SFO sammen med børnene, så de på samme måde også får kendskab til børnenes nye "verden".

Ved hver overgang afholder vi overleveringssamtaler, hvor der gives informationer samt viden om børnene.

Brobygningsforløbet er under konstant udvikling.

Samme brobygnings- / sammenhængs-arbejde foregår mellem dagpleje og institution. Med overgangsmarkører, besøg, fælles aktiviteter samt onsdagslegestue i begge afdelinger for samtlige dagplejere i Starup.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Målet er at præsentere børnene for en bred vifte af muligheder i det omkringliggende miljø. Verden i og udenfor institutionen er læringsrum, børnene gradvist skal møde for at udvide deres verden og forståelse. Dette gør vi igennem forskellige oplevelser i lokalsamfundet.

Der er utrolig mange erfaringer at hente i naturen. Vi har en enestående mulighed, for at bruge et forældreejet skovområde og besøge forældreejede landbrug. Her får børnene mulighed for at stifte bekendtskab med vandløb, forskellige træsorter, dyr og afgrøder. Derudover besøger vi museer, teatre, gør brug af vores lokale bibliotek, biblioteksordning samt besøger kirker – alle, helt særlige læringsrum, som består af både kunst, oplevelser og historiefortælling.

I institutionen har vi "øje på" forældrenes ressourcer, kompetencer og faglige viden, som inddrages i vores læringsmiljø. F.eks. besøg af hundefører med hund og politibil; ambulance og reddere. Herved skabes et nyt og unikt læringsrum, sammen med en oplevelse af sammenhængskraft og forståelse mellem hjem og institution.

Sangens dag, "små synger sammen", hvor dagpleje, vuggestue og børnehaver mødes i hallen på skolen og synger sange sammen, er et tilbagevendende arrangement, ligesom Starup Festuge arrangement, hvor børnene bl.a. inviteres på hoppeborg på idrætspladsen på skolen. Karneval – et kulturelt arrangement, hvor de ældste børn går i optog igennem gaderne sammen med andre institutioner i byen. Science- og motorikfestival for børnehaverne i Haderslev Kommune. Disse understøtter forståelse, indsigt og inddragelse af lokalmiljøerne.

Børnene præsenteres for det, de udviklingsmæssigt er klar til, og som er meningsgivende for det enkelte barn. Her tænker vi især på de 0-3-årige og børn i udsatte positioner.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal invitere til fantasifuld og udviklende leg. Her tænkes både indendørs og udendørs rammer.

Vi arbejder med at gøre læringsrummene kodede, så det er tydeligt for børnene at aflæse, hvad de forskellige områder i rummene er/kan være tiltænkt og vi begrænser udvalget af legetøj, så det kan udskiftes og derved blive "nyt". Vi tilstræber at vores legetøj kan indbyde til fællesleg, som redskab til udvikling af barnets sociale kompetencer, men legetøjet skal også give mulighed for at barnet kan fordybe sig i egen leg.

Vi guider og deltager i legen - vi skaber og inspirerer i forskellige børnemiljøer ved f.eks. at opstille og dække et lille bord til dukkerne, - der inviteres til leg, eller vi lægger modellervoks frem, som inviterer til fællesskab og udfoldelse.

Vi etablerer små læringsmiljøer og deler børnene op i mindre grupper for at skabe mere ro til nærvær, fordybelse og styrket mulighed for skabelse af relationer. Vi er bevidste om, hvornår børnene skal have mulighed for *selv* at vælge legekammerat, hvor de vil lege og med hvad, eller hvornår legen skal være voksenstyret.

Vi gør mængden af udvalg i legetøj og udsmykning alderssvarende eller svarende til de konkrete børnegrupper, og vi inddrager i høj grad børneperspektivet. Vi er opmærksomme på, hvordan rummene ser ud gennem barnets øjne - hvordan vi skaber små rum i rummet, i hvilke højder vi hænger tingene op i, og hvor og i hvad vi placerer legetøjet.

Vi arbejder ud fra, at rutinesituationer er pædagogiske læringsmiljøer - vi husker at tage tid til at lade børnene øve sig, vi giver mundtlig guidning og lader dem gøre dét selv, som de kan selv. Vi øver os i at holde os tilbage og lade tingene tage tid - vi øver os i at være mindre styret af uret og tiden og søger at forblive i gode processer, så længe det giver mening, i stedet for at ville nå en masse planlagte aktiviteter. Vi følger børnenes spor og tager udgangspunkt i det, der optager dem.

Som personale er vi bevidste om, hvordan vi organiserer os, så ressourcerne bruges optimalt og der er så meget voksendeltagelse som muligt. Vi indtænker den enkelte voksnes kompetencer i de forskellige gøremål.

De seks læreplanstemaer

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Beskrivelse af, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i Starup Børnehus

- understøtter de to pædagogiske mål for temaerne
- tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Børn oplever verden gennem de interaktioner, de er i, i løbet af dagen. Derfor stiller det store krav til, hvordan vi interagerer med børnene, for at understøtte deres alsidige personlige udvikling. Når vi har fokus på den personlige udvikling, er det vigtigt, at vi har det enkelte barn i centrum og møder det på dets udviklingstrin, med alderssvarende/passende udfordringer. Vi arbejder i vores hverdag med udgangspunkt i relations- og ressourcerorienteret pædagogik, hvor vi har fokus på den anerkendende tilgang til arbejdet med børnene for at fremme trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Der sker læring hele dagen og vi deler vores dag op i forskellige læringsmiljøer. Bl.a. børneinitieret leg, planlagte lege, aktiviteter og rutinesituationer.

Vores positionering i de forskellige læringsmiljøer er vigtig for børnenes udvikling. I den børneinitieret leg befinder vi os mest bagved eller ved siden af barnet - ved at sætte os på gulvet og være deltagende i barnets leg og følge barnets spor. Derved udvikler barnet selvværd ved at føle sig set, respekteret og en del af et fællesskab.

I de planlagte lege og aktiviteter skaber den voksne et fællesskab, som er med til at udvikle barnets grundlæggende demokratiske dannelse og livsduelighed. Ligeledes sikrer vi alle børns deltagelse i fællesskabet. De planlagte aktiviteter er mere eller mindre styret af den voksne i forhold til, hvad den voksne vil fremme ved børnene. Den voksne er i den forbindelse opmærksom på, hvad børnene giver udtryk for, og hvad de har brug for. Har vi f.eks. et barn, der ikke kan hinke, laver vi flere aktiviteter, der fremmer dette. Vi er bevidste om børneperspektivet ved ofte at inddrage børnene i planlægningen og udførelsen af aktiviteterne. Vi giver derved barnet mulighed for at opleve sig betydningsfuldt. Ligeledes har de mulighed for at forfølge, engagere og fordybe sig i det, de er optaget af.

Rutinesituationerne udgør en stor del af barnets dag: Modtagelse, toiletbesøg, frokost, garderobe, frugt, oprydning mm. Da det er daglige tilbagevendende rutiner, ligger her meget læring. Det er betydningsfuldt, at vi har en genkendelighed i de forskellige rutiner. Derved bliver det nemmere for børnene at mestre den enkelte rutinesituation. Vi arbejder med stilladsering, hvor vi bygger ovenpå en eksisterende rutine. Der er en genkendelighed for børnene. Bl.a. når de rykker fra vuggestue til børnehave og videre op i storebørnsgruppen. Ligeledes har vi fokus på børnenes deltagelse - f.eks. hjælper de med at dække rullebord. I rutinesituationerne sker der stor udvikling og læring ift. alsidig personlighed, bl.a. når de venter på tur. Her øves vedholdenhed, håndtering af modgang, at sidde stille og at honorere krav. Her arbejdes samtidig med børnenes selvhjulpethed, hvor vi guider børnene i at kunne selv. F.eks. guide til selv at åbne ostehaps, lyne lynlås i garderoben, trække regnbukser ud over støvlerne. Børnenes selvhjulpethed og vedholdenhed udvikles og de opnår større selvtillid og selvrespekt.

Når det pædagogiske personale gennem dialog, samt via billeder og beskrivelser af hverdagen og det igangværende tema på tavle og Infoba, formidler til forældrene hvad vi arbejder med, dannes der grundlag for et givtigt samarbejde med forældrene. Forældrene gives hermed mulighed for at støtte op om barnets selvhjulpethed, livsduelighed og udvikling.

Social udvikling

Det er i det sociale samspil, man udvikler sig. Det er vigtigt at kunne øve sig i at navigere i, hvornår man kan "komme på banen", og hvornår skal man vente lidt og give andre plads.

Børnene må gennem forskellige processer, hvor de lagrer erfaringer, som de kan ændre adfærd ud fra næste gang, de kommer i lignende situationer. De spejler sig i hinanden, finder ud af, hvad der gør min ven ked af det, og hvad der gør min ven glad.

Børnene må øve sig på at invitere til leg og øve sig på sociale samspilsregler og empati.

Disse ovennævnte kompetencer har afgørende betydning for børnenes videre færd i livet.

Som pædagogisk personale har vi mulighed for at samtale med børnene om, hvad der skete i forskellige sociale situationer. Det kan være om én, der har slået sig, eller en konflikt børnene imellem.

Ved at værdsætte forskellighed i alder og ressourcer, kan empati og samspil udvikles børnene imellem.

De store kan trøste, komme med initiativer, men også lære at tage hensyn. De yngre har nogen at se op til og spejle sig i. Det kan være i spisesituationer, hvor en tallerken med boller sendes videre, giver skraldeskålen til hinanden, knappe hagesmækken op for hinanden osv.

Vi har en rytme omkring, hvilket barn der f.eks. skal dele madpakker ud, lave kalender eller råbe navne op. Barnet får derved erfaring i, at noget går på tur, at de alle på skift får og har en vigtig funktion i det pædagogiske læringsmiljø. Det pædagogiske personale skaber rammerne omkring aktiviteten og italesætter dette med børnene, hvem, hvordan og hvorfor. Derigennem styrkes den demokratiske dannelse.

Vi er opmærksomme på børnenes forskelligheder og tager udgangspunkt i, hvad de behersker i forskellige situationer. Ved at behandle børn forskelligt, behandler vi dem ens. I f.eks. en samlingsstund er det ok, at et barn sætter sig udenfor cirklen eller får lov til at spise lidt før de andre. Ved at italesætte det, give en forklaring, får børnene et indblik og en accept i forskellige behov, uden at ekskludere barnet. Herved får vi opbygget et socialt læringsmiljø.

Forældrene er vigtige samarbejdspartnere i forhold til at sikre barnets deltagelsesmuligheder. Det gøres bl.a. gennem samtalen i forbindelse med Dialogmodulet, eller – kortere - i hente-/bringe situationer, hvis der er mulighed for det.

Ved at italesætte og sætte fokus på, hvad vi sammen kan gøre for at styrke barnets sociale kompetencer, styrkes barnets deltagelse i det forpligtende fællesskab.

Gennem de erfaringer, børnene får, det kan være på legepladsen, i naturen, gennem kreative aktiviteter eller andet, udvikles børnenes sociale udvikling i fællesskab med de andre børn. Det er herigennem, børnene får øje på hinanden, og relationer kan opstå. Ikke mindst lærer de noget om sig selv - hvad er jeg god til? hvad skal jeg øve mig på? - med hjælp fra de voksne.

Kommunikation og sprog

Vi ser os selv som sproglige rollemodeller, og derfor er det vigtigt, at det er tydeligt, hvad og hvordan vi kommunikerer både verbalt og nonverbalt. Det kræver læringsmiljøer med nærvær, tid, øjenkontakt og fælles opmærksomhed – børneperspektiv.

Barnets sprogtilegnelse starter allerede fra barnet er helt spæd, hvor samspillet med moderen er første skridt i udvikling af dialogen. Derfor har vi allerede i vuggestuen fokus på den naturlige forlængelse af den sproglige udvikling, som bl.a. foregår gennem pludren, øjenkontakt, gestik, imitation og fælles opmærksomhed.

Sproget bruges i alle sammenhænge i børnenes dag i institutionen – alle rutiner, specielt ved måltider, i legen og under planlagte aktiviteter. Vi sætter ord på ting, handlinger, følelser og understøtter vigtigheden i gentagelser. Vi skaber læringsmiljøer - fysiske miljøer - med ro til, at børnene kan høre, undgår unødvendig støj mm

De sproglige læringsmiljøer er bygget op med aktiv deltagelse og guidning f.eks. i børnenes leg, hvor barnet gennem legen øger sprogforståelsen. Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene har adgang til bøger, så de får mulighed for at få forståelse for symboler og skriftsprog. Vi synger sange og leger fagtelege, rim og remser, fortællekufferter, bordteater og ikke mindst skaber vi læringsmiljøer med højtlesning.

Vi bruger rollespil og teater til at tage konkrete og genkendelige hverdagssituationer/konflikter op, uden at nogen udstilles. Herigennem lærer børnene at få forståelse for egne og andres følelser og handlinger - at aflæse kropssprog og følelser hos hinanden og agere derud fra.

Gennem samarbejde med sprogkonsulent tilknyttet huset, tilegner vi os viden omkring sprog og får ideer til udvidet sprogarbejde med enkelte børn og hele børnegrupper.

Krop, sanser og bevægelse

I det pædagogiske læringsmiljø støtter vi barnets kropslige udvikling ved at tale om og bruge kroppen (kropsforståelse), samt gøre barnet bevidst om kroppen og dens funktioner (kropsbevidsthed)

Vi udfordrer børnenes sanser i læringsmiljøerne, f.eks. på legepladsen, omkring bordet ved madpakketid og i garderoben. Vi taler om og beskæftiger os med begreberne lugt, smag og følelse. Både i rutine- og hverdagsituationer støtter vi udviklingen og forståelsen af barnets krop, sanser og bevægelse, samt ved pædagogstyrede igangsatte aktiviteter.

Vi indretter og etablerer læringsmiljøer med fokus på og mulighed for motorisk udfoldelse, leg og bevægelse samt til pædagogiske observationer og andre aktivitetsforløb.

Vi mærker efter og observerer, hvad det enkelte barn og børnegruppen har behov for og tilretter læringsmiljøerne derefter – f.eks. stille aktivitet, finmotoriske aktiviteter eller fysiske mere krævende lege udenfor og andre grovmotoriske aktiviteter. Vejret kan i sig selv være med til at udfordre og stimulere børnene f.eks. i regn- og blæsevejr.

Vi arbejder med, hvordan kropssproget kan tolkes og opleves, via guidning, oplevelser og fortællinger. Vi delagtiggør børnene i hverdagens gøremål – det bliver meningsfyldt, når f.eks. vuggestuebarnet selv kravler op ad stigen til sin krybbe, i stedet for at den voksne løfter barnet op.

Barnet skal have mulighed for at udforske og eksperimentere samt blive fortrolig med sin krop. Barnet skal have tid og lov til selv at øve og prøve sig frem, kun på den måde bliver det selvhjulpen og udvikler sine motoriske færdigheder.

Natur, udeliv og science

Udelivet kan noget helt særligt. Naturen har en positiv indvirkning på vores mentale og fysiske helbred og virker afstressende. Her er plads til både fordybelse og vilde lege. I løbet af året etablerer vi læringsrum tilpasset naturen og naturens gang. Vi understøtter børnenes nysgerrighed og spørgelyst samt stiller undrende spørgsmål. Sammen med børnene finder vi svar ved at eksperimentere, når det er muligt.

Vi bestræber os på at komme ud dagligt, bruger naturens materialer og viser interesse for at bruge naturen. Vi taler om natur/naturfænomener, omtanke for miljøet, og bæredygtighed – hvordan passer vi på naturen/miljøet, vi samler skrald/ har "skraldeuge" – og affaldssortering i perioder. Vi har indrettet læringsmiljøer "fra jord til bord", hvor vi sår forskellige frø (ærter, gulerødder, solsikke m.m.), som børnene løbende passer og plejer ved at vande og fjerne ukrudt. Senere høstes afgrøderne, de forarbejdes og spises af og med børnene. Herved får børnene erfaring med planternes vækstbetingelser fra frø til plante og forståelse af sammenhænge i naturen.

Gennem årlige begivenheder og dagligdagsaktiviteter skaber vi læringsrum med fokus på science - aktiviteter med eksperimenter, der er relateret til matematisk forståelse og naturfaglig viden, fx eksperimenter med hvad der kan flyde/synke og hvad der kan trille. Legepladserne, vores udeområder, er ligeledes indrettet med bærbuske, frugttræer/træer, køkkenhave og duft haver, hvor børnene kan gå på opdagelse og sanse. F.eks. lyden af bladenes raslen, de mange dufte, lege i snevejr, grave efter regnorme, mærke vinden og sandet mellem tæerne. Børnene får håndgribelige og konkrete erfaringer/egne erfaringer i og med naturen.

I begge afdelingers udeområder er der rig mulighed for skabelse af læringsrum og rum til motorisk udfoldelse. På den ene matrikels naturlegeplads er der derudover et helt særligt læringsrum i forhold til kriblekrable dyr og klatretræer.

Kultur, æstetik og fællesskab

I vores daginstitution er vi med til at sætte rammerne for et læringsmiljø, der er afgørende for børns kognitive, æstetiske, personlige og sociale erfaringsdannelse. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. De skal have mulighed for at skabe egen mening og indhold. Ved hjælp af vores læringsmiljøer kan de danne sig erfaringer og forankre værdier, som kan bruges som rettesnor for at orientere sig og handle på en nysgerrig, demokratisk, hensynsfuld og respektfuld måde. Dette er med til at understøtte et forpligtende fællesskab.

Vi skaber og etablerer læringsrum og miljøer hvor kultur, æstetik og fællesskab er på dagsordenen. Vi opfordrer til kreativ udfoldelse og etablerer forskellige læringsrum, hvor forskellige materialer er til rådighed. Her kan børnene eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv inden for en bred vifte af kunstarter og udtryk.

Vi vægter fællesskabet i institutionen højt og holder bl.a. fællessamling for hele institutionen hvor alle børnene er sammen omkring et kulturelt indslag, der kan være musikalsk, skuespil, eller et emne som f.eks. plante et træ, madlavning, højtider eller lignende. Ligeledes besøger vi hinanden på tværs af de to afdelinger. Hvorved vi lære de andre børn at kende og bliver inspireret af hinanden.

Vi gør brug af de digitale medier, hvor vi bl.a. filmer, leger lege, søger viden om det, børnene er optaget af, og finder små klip, der kan understøtte dette. Det æstetiske kommer til udtryk i mange former med inspiration fra børnenes leg.

Vi vil hele tiden være nytænkende og åben for nye idéer, samtidig med vi fastholder årets gang og traditioner – påske, fastelavn, jul mm. Vi støtter børnene i at udvikle deres forståelse af egne værdier samt at have respekt for andres. Vi arbejder med "hvem er jeg og hvad er jeg god til?" og har ligeledes fokus på, at vi er forskellige og har forskellige baggrund, kultur og behov. Vi finder det vigtigt, at børnene oplever forskellige familieformer, traditioner og måder at leve på, for at udvikle en rummelighed for andre mennesker, og for at opnå forståelse for sociale spilleregler. Deltagelse i fællesskaber handler om at have forståelse for egne og andre kulturelle baggrunde og traditioner. Gensidigt forpligtende fællesskab, hvor forældre tager del i barnets hverdag i institutionen

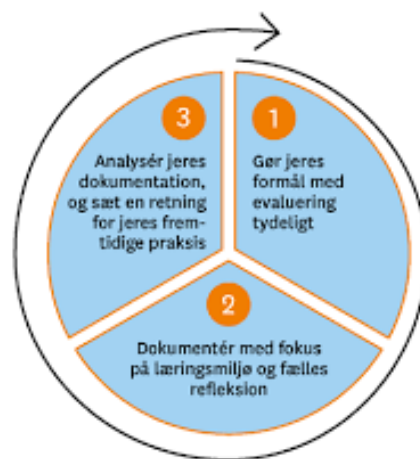
Evalueringsskultur

I Starup Børnehus har vi valgt at implementere tre trins evalueringssmodellen fra EVA:

Trin 1: Gør formålet med evalueringss tydelig
*Hvad vil vi gerne blive klogere på i vores læringsmiljø?
Hvad vil vi derfor undersøge?*

Trin 2: Dokumentér med fokus på læringsmiljø og fælles refleksion
*Hvordan vil vi undersøge det?
Hvem dokumenterer og hvornår gør vi det?
Hvem dokumenterer børnenes perspektiv og hvornår gør vi det?
Hvilke børn skal vi inddrage og hvordan sikrer vi, at vi udfordrer dét, vi tror, vi ved om børnene?*

Trin 3: Analysér dokumentation, og sæt retning for jeres fremtidige praksis.
*Hvad viser vores dokumentation os om sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring og dannelse?
Hvad vil vi ændre i vores daglige pædagogiske praksis på baggrund af vores nye viden?
Hvilket nyt fokus arbejder vi videre med?*

En evaluering kan godt vise, at vi skal fortsætte med at gøre det, vi allerede gør.

For at skabe fælles sprog og forståelse, sætter vi løbende fokus på definitionerne for begreberne: Evaluering, dokumentation, evalueringssredskab, mål og formål sammen med medarbejderne på pædagogiske møder.

Som ledelse skal vi sikre tid og rum for medarbejderne, så derfor anvender vi denne model, som er forholdsvis nem at gå til. En model som kan systematisere og udvikle den pædagogiske praksis dagligt.

Det betyder, at vi i det daglige, skaber systematisk opsamling via skematisk refleksion. Dokumentationen er synlig ved brugbar post-it, som sættes på efter den daglige/jævnlig refleksion. Der tages fotos af skemaet, som herefter bruges i vores analyse, og herefter arkiveres. Når vi har fundet retning for vores fremtidige praksis, starter vi igen ved trin 1.

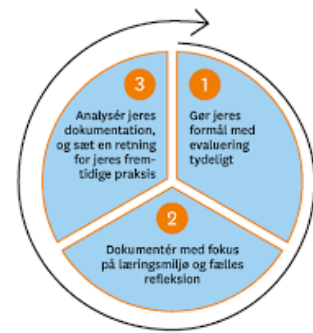
Som nudging og hjælp til implementering, er modellen med tilhørende "highlights", i begge afdelingsvisuelt synlig og tydelig for alle medarbejderne.

Der vil på afdelingsmøder fast være punkt omkring 3 trins evalueringsmodellen, omkring generelle læringsrum og / eller specifikke læringssituationer og -miljøer.

Hvert 2. år på institutionens pædagogiske dag vil en overordnet evaluering ift. vores læringsarbejde omkring Det pædagogiske Grundlag samt de 6 læreplanslæringsmål blive evalueret i sammenhæng med vores Mission, Vision og Værdier. Dette med henblik på fremtidig praksis for Starup Børnehus' læringsmiljø og Pædagogiske grundlag.

3 trins evaluering Starup Børnehus.

Trin 1: gør formålet med evalueringen tydelig

Hvad vil vi gerne blive klogere på i vores læringsmiljø?

Hvad vil vi derfor undersøge?

Trin 2: Dokumentér med fokus på læringsmiljø og fælles refleksion.

Hvordan vil vi undersøge det?

Hvem dokumenterer og hvornår gør vi det?

Hvem dokumenterer børnenes perspektiv og hvornår gør vi det?

Hvilke børn skal vi inddrage og hvor sikrer vi, at vi udfordrer det, vi tror, vi ved om børnene?

Trin 3: Analysér dokumentation, og sæt retning for jeres fremtidige praksis

Hvad viser vores dokumentation os om sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring og dannelse?

Hvad vil vi ændre i vores daglige pædagogiske praksis på baggrund af vores nye viden?

Hvilket fokus arbejder vi videre med?